

מדברי מפקדים

פילד־מרשל א. פ. ווייל

מאמין אני אמונה שלמה בפיקוד „אישי“. ז. א. לעולם אל ינסה מפקד לנהל מבצע או קרב כשהוא נמצא במטהו ואל יסתפק בשמירת הקשר עם פקודיו רק באמצעות כבל הטלפון, האלחוט או אמצעי קשר אחרים. חובה עליו, ככל האפשר, להתבונן בשטח במו עיניו, כך שיאמת או יתקן את רשמיו המבוססים על המפה. עליו לראות את החיילים כדי לתהות על צרכיהם ועל רוחם. וזאת, עד כמה שאפשר יותר, הן בתקופה של התכוננות הן בתקופה שבין קרבות.

יתכן כי העקרון היסודי ביותר שבהטעיה הוא למשוך את עין האויב אל מה שהנך רוצה שיראה, ולהסיח את תשומת לבו ממה שאינך רוצה שיראה. בשיטה זו מצליח עושה־הלהטים הזריז להשיג את מטרותיו.

מן הדין שאימון האינטליגנציה והיזמה של הקצין והחייל יימשכו ברציפות בכל הזמנים ובכל המקומות. דבר זה יכול להיעשות בצריפי־הקסרקטין ממש כבשדה. קצין שיש לו כוח דמיון מועט יכול לאמן את חייליו בכל מקום שהוא. בצריפים יתכן, למשל, לתרגל בקרבות רחוב המודמנים לעתים קרובות במלחמה אמיתית; הקפת בית ומאסרו של זה הנמצא בתוכו מהווה תרגיל פשוט וטוב (תולדות המרד הערבי בא"י יכלו להיות אחרים אילו קצין־המשטרה, שנשלח לאסור את מופתי ירושלים, היה זוכר שלרוב הבתים יש דלת אחורית ממש כשם שיש להם דלת בחזית הבנין).

קצין, שפלוגתו היתה אחת מן הפלוגות המאומנות ביותר שהפרתי, נקט בכל מיני שיטות בכדי שאנשיו ימצאו תמיד במצב הכן מבחינה נפשית וגופנית. הוא היה נוהג — באמצע הרצאה, תירגולים או עבודת־שירות — לתת לפתע את הפקודה: „העלמו מפני“, שלשמה חייבים היו כל אנשי הפלוגה לתפוס להם מחסה באחד המקומות תוך כדי 30 שניות; או שהיה קורא: „אחרי!“ ויוצא לדרך בינות לצריפים או החוצה אל השדות. — מהלך שלעתים היה מסתכם בכמה מאות צעדים, ולעתים במספר מילין על פני כל סוג שהוא של מכשול; על כל אנשי הפלוגה שומה היה לצעוד מסודרים בשורות עם הסיוס.

הגורם־המכריע הסופי בכל המאבקים, הקרבות והמלחמות הוא רוחם־המלחמתית של הכוחות היריבים. כלי־נשק טובים יותר, מזון טוב יותר, עליונות מספרית ישפיעו על הרוח המלחמתית, אולם בחשבון הסופי קובעת ההחלטה כשלעצמה לנצח, ותהא מלווה ע"י מי ומה שתהיה. נוצות נאות יכולות לעצב צפרים נאות, אולם אניות־מלחמה נאות אינן מעצבות בהכרח מלחים טובים. תמיד למד להכיר את האנשים ואת הדברים הקובעים את רוחם־המלחמתית.

לפני כמה שנים ציטטתי, בהרצאה פומבית, את ההגדרה שנתן חייל מפורסם לחייל־רגלי אידיאלי: „אתלט, מתגנב־בלאט, מיטיב לקלוע“, ואמרתי כי החייל־הרגלי האידיאלי שלי הנו „גנב הבא במחירת, ציד ביער לא־ל, ורובאי“. השוני שבין ההגדרה שלי לזו האחרת היא בנקודה שבעלי־התכונות שאנכי קראתי בשמותיהם מסכנים את חייהם ואת־החופש שלהם לצורך מקצועם ועליהם להגן עליהם בעזרת תבונתם, כפי שעושה החייל בשירות. הראשונה הנה הגדרת החייל בימי־שלום, והשניה — במלחמה.